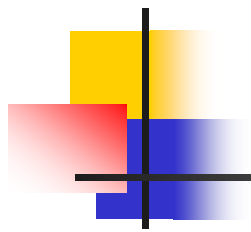

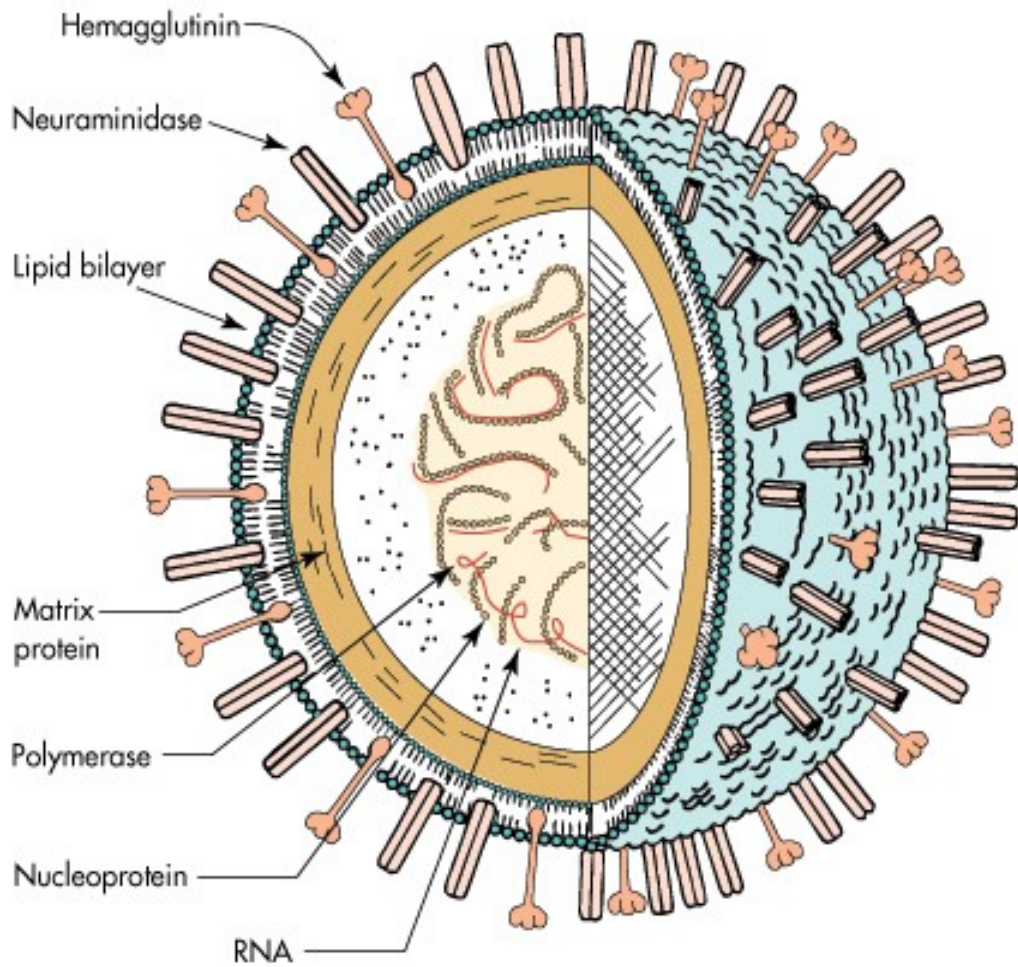
CHŘIPKA

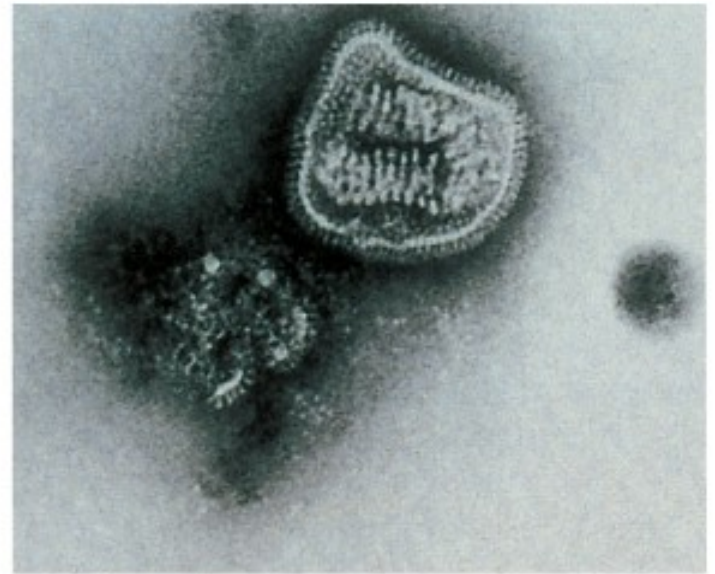
MUDr. Miroslava Zavřelová
Ústav preventivního lékařství
Lékařské fakulty Masarykovy univerzity

Co je chřipka?

A

B

Virus chřipky

Obalové antigeny:

hemagglutinin **H**

neuraminidáza **N**

Virus lidské chřipky

- **Chřipka A**
  - **16 H, 9 N**
  - **zvířecí rezervoár (mezihostitel)**
  - **epidemie, pandemie**
- **Chřipka B**

jeden typ, není zvířecí rezervoár
- **Chřipka C**

výjimečně

Označování podle WHO

např. **A/California/7/2009 (H1N1)**

typ viru

místo izolace

pořadové číslo a rok izolace

označení antigenů H a N

Charakteristika chřipky

Příčiny explozivního šíření:

- **vysoká infekciozita - malá infekční dávka**
- **krátká inkubační doba**
- **rychlé množení viru**
- **všeobecná vnímavost populace**

Přehled chřipkových virů

- **virus lidské chřipky**
  - **A/H1N1**
  - **A/H3N2**
  - **B**
- **virus ptačí chřipky A/H5N1**
- **virus prasečí chřipky A/H1N1**

Pandemie chřipky A

- **1918 – H1N1 – španělská chřipka**
- **1957 – H2N2 – asijská chřipka**
- **1968 – H3N2 – chřipka Hong Kong**
- **1977 – H1N1 – ruská chřipka**

**kompletní výměna jednoho či obou
povrchových antigenů →**

antigenní shift → pandemie

Ptačí chřipka H5N1

- **virus ptačí chřipky A/H5N1**
u vodních a stěhovavých ptáků
v Hong Kongu 1997
- **vrchol epidemie v 2003 a 2004**
- **miliarda kusů drůbeže byla**
utracena při prevenci šíření
- **finanční ztráty 60 mld USD**

Interhumánní přenos ?

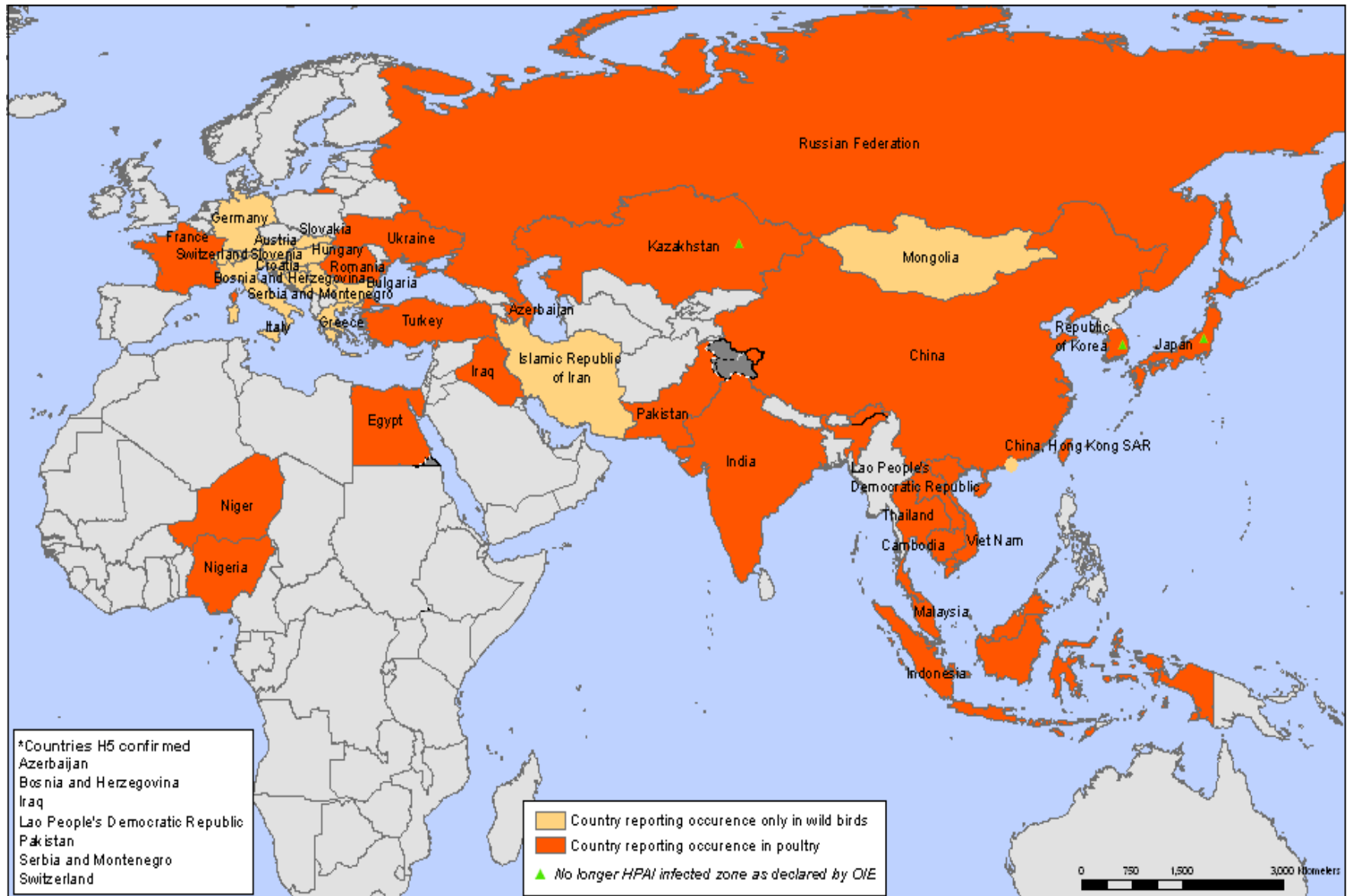

Long Bien Market, Hanoi, Vietnam 2002

Země s potvrzeným výskytem A/H5N1 od roku 2003

*Countries H5 confirmed
 Azerbaijan
 Bosnia and Herzegovina
 Iraq
 Lao People's Democratic Republic
 Pakistan
 Serbia and Montenegro
 Switzerland

Virus prasečí chřipky

- **nový prasečí virus 2009**
- **kombinace genů všech tří virů (lidské, prasečí a ptačí)**

- **citlivý na antivirotika**
- **výskyt u mladých lidí**
- **lehký průběh (bez antivirotik)**

Příznaky a symptomy u lidí

Příznaky prasečí (mexické) chřipky H1N1 u lidí jsou obdobné jako u „klasické“ sezónní lidské chřipky:

- horečka, zimnice
- malátnost, schvácenost
- bolesti v krku, kašel,
- bolesti svalů a hlavy, bolest za „očima“
- komplikace - zápal plic a selhání dýchání
- zhoršení chron. nemocí

Léčba chřipky

- u lehkých a středních průběhů pouze symptomatická
- u těžkých průběhů (primární pneumonie) a u rizikových pacientů antivirotika
  - Tamiflu (oseltamivir)
  - Relenza (zanamivir)

Přenos chřipky

- zdroj – nemocný člověk od konce ID
- vstupní brána – sliznice dýchacích cest
- množení viru v epiteliálních buňkách dýchacích cest velmi rychlé – asi 4 hodiny - s maximem první 2-3 dny
- zralé viry postupně napadají další vnímavé buňky, které se rozpadají – vznik horečky
- od 6. dne od prvních příznaků virus lze obtížně izolovat (laboratorně potvrdit)

Prevence přenosu

Doporučení nemocným:

- podstoupit vyšetření při podezření na chřipku (epidemiologická anamnéza – do 7 dnů)
- při onemocnění zůstat doma
- hygiena – kapesníky
mytí rukou !

Prevence přenosu

Doporučení pro zdravé:

- **vyhýbat se kontaktu s nemocnými**
- **nechodit na místa s velkou koncentrací lidí**
- **nepůjčovat si mobily**
- **mytí rukou !**
- **posilovat nespecifickou imunitu !**

Očkování

- **proti sezónní chřipce:**

Vaxigrip, Fluarix, Begrivac

Influvac, Fluad

- **A/H1N1**
- **A/H3N2**
- **B**

Očkování proti prasečí chřipce

---

vakcína Pandemrix

- **pacienti - 713 000 dávek**
- **zdravotníci – 137 000 dávek**
- **nezbytné služby – 150 000 dávek**

**pro pacienty 2 dávky v intervalu
3 – 4 týdnů**

Očkování proti prasečí chřipce

Rizikové skupiny pacientů:

- **chron. plicní onemocnění**
- **kardiovaskulární onemocnění**
- **defekty imunity**
- **chron. onemocnění ledvin**
- **diabetes**
- **těhotné ženy ve 2. a 3. trimestru**

Výskyt v ČR v roce 2009

- **výskyt prasečí chřipky převládal nad nechřipkovými viry**
- **celkem 1 465 případů virologicky potvrzených**
- **celkem 102 případů úmrtí**

Aktuální výskyt v ČR

- **převládají nechřipkové viry**
- **případy pandemické chřipky 2010**
  - **201 virol. potvrzený případ**
  - **46 úmrtí**

Intensity

- No report
- Low
- Medium
- High
- Very High

- Liechtenstein
- Luxembourg
- Malta

(C) ECDC/Dundas/TESSy

* A type/subtype is reported as dominant when > 40 % of all samples are positive for the type/subtype.

Legend:

Low	No influenza activity or influenza at baseline levels	-	Decreasing clinical activity
Medium	Usual levels of influenza activity	+	Increasing clinical activity
High	Higher than usual levels of influenza activity	=	Stable clinical activity
Very high	Particularly severe levels of influenza activity	A(H1)v	Type A, Subtype H1v
		A(H1N1)v	Type A, Subtype H1N1v

Sezónní chřipka – nemocnost a úmrtnost v ČR

- nakazí se 1/3 populace
- z toho 1/4 skutečně onemocní
- 1% ze všech nemocných musí být hospitalizováno pro těžký průběh
- 8% - 25% z hospitalizovaných zemře
- 3 200 000 občanů ČR
- 800 000 nemocných
- 8 000 pacientů
- 600-2 000 pacientů

...není však důvod k panice

